

A. ΟΡΓΑΝΑ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Με την υπαγωγή του τομέα και της πολιτικής για την Έρευνα και την Τεχνολογία στο Υπουργείο Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων (ΥΠΔΒΜΘ), το Υπουργείο ανέλαβε το σύνολο της διαμόρφωσης και εφαρμογής της ελληνικής πολιτικής για την Έρευνα σε κυβερνητικό επίπεδο, δεδομένου ότι υπάγονται πλέον σε αυτό τόσο τα ΑΕΙ όσο και τα περισσότερα δημόσια Ερευνητικά Κέντρα της χώρας.

Για τον καλύτερο συντονισμό μεταξύ Υπουργείων, συγκροτείται Διυπουργική Επιτροπή υπό τον Πρωθυπουργό και εισάγεται ο θεσμός του «Εμπειρογνώμονα Έρευνας και Καινοτομίας» στα διάφορα Υπουργεία.

Αναλυτικότερα, τα αρμόδια **όργανα** που προτείνονται για το σχεδιασμό και την εφαρμογή της πολιτικής Έρευνας, Τεχνολογικής Ανάπτυξης και Καινοτομίας είναι:

1. Η Διυπουργική Επιτροπή για την Έρευνα, την Τεχνολογία και την Καινοτομία (Δ.Ε.Ε.ΤΕ.Κ.).

Η Δ.Ε.Ε.ΤΕ.Κ. είναι υπεύθυνη για τον **καθορισμό και το συντονισμό** της εθνικής πολιτικής για την έρευνα, τεχνολογική ανάπτυξη και καινοτομία ιδίως μέσω της έγκρισης του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου (Ε.Σ.Π.Ε.Κ.), της εποπτείας της εφαρμογής του και της παρακολούθησης των αποτελεσμάτων του, της θέσπισης κανόνων οργάνωσης και χρηματοδότησης της έρευνας, της στρατηγικής κατεύθυνσης του ερευνητικού ιστού της χώρας καθώς και κάθε άλλης σχετικής δράσης. **Συγκροτείται** από τον Πρωθυπουργό, ως Πρόεδρο, τον Υπουργό Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, ο οποίος έχει το ρόλο κύριου εισηγητή και Αναπληρωτή Προέδρου, και τους Υπουργούς:

- Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας
- Οικονομικών
- Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων
- Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και
- Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.

Στη Δ.Ε.Ε.ΤΕ.Κ. μπορεί να συμμετέχουν με ψήφο και άλλοι Υπουργοί, μετά από πρόσκληση του Πρωθυπουργού, για θέματα της αρμοδιότητάς τους.

2. Το Εθνικό Συμβούλιο Έρευνας, Τεχνολογίας και Καινοτομίας (ΕΣΕΤΕΚ).

Το ΕΣΕΤΕΚ είναι **συμβουλευτικό** και **γνωμοδοτικό** όργανο προς το Υ.Π.Δ.Β.Μ.Θ. για τη διαμόρφωση και υλοποίηση της εθνικής πολιτικής για την Έρευνα, την Τεχνολογική Ανάπτυξη και Καινοτομία. Απαρτίζεται από πρόσωπα διεθνούς κύρους με πολυετή δραστηριότητα στην έρευνα και την καινοτομία. Ο αριθμός των μελών του ΕΣΕΤΕΚ είναι έως 15 και η θητεία τους είναι τετραετής με δυνατότητα ανανέωσης. Προβλέπεται η δυνατότητα ανανέωσης του 1/3 των μελών του ανά διετία, ώστε να εξασφαλίζεται η συνέχεια της λειτουργίας του. Το ΕΣΕΤΕΚ υποστηρίζεται διοικητικά από τη Γ.Γ.Ε.Τ. Ο Πρόεδρος ορίζεται με απόφαση της Διάσκεψης των Προέδρων της Βουλής, έπειτα από εισήγηση του Υπουργού Παιδείας, Διά Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, χωρίς να είναι υποχρεωτική η ακρόαση των υποψηφίων.

Ο Αντιπρόεδρος και τα μέλη του ΕΣΕΤΕΚ **ορίζονται** με απόφαση του Υπουργού Π.Δ.Β.Μ.Θ. μετά από έγκριση της Δ.Ε.Ε.Τ.Ε.Κ..

Το ΕΣΕΤΕΚ έχει τις ακόλουθες **αρμοδιότητες**:

- Εισηγείται το στρατηγικό σχεδιασμό και είναι επιστημονικά υπεύθυνο για την κατάρτιση του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Έρευνας και Καινοτομίας (Ε.Σ.Π.Ε.Κ.). Γνωμοδοτεί σχετικά με την εξειδίκευση του Ε.Σ.Π.Ε.Κ. σε προγράμματα.
- Αποτιμά την πρόοδο και τα αποτελέσματα της υλοποίησής του Ε.Σ.Π.Ε.Κ. με βάση τις ετήσιες εκθέσεις προόδου και την πενταετή απολογιστική έκθεση που καταρτίζεται με ευθύνη της Γ.Γ.Ε.Τ..
- Γνωμοδοτεί για την ίδρυση, συγχώνευση και ερευνητικό αναπροσανατολισμό των Ερευνητικών Κέντρων και Ινστιτούτων στη βάση των αποτελεσμάτων της αξιολόγησης των Ερευνητικών Κέντρων και της αποτίμησης του Ε.Σ.Π.Ε.Κ..
- Εισηγείται για τη σύνθεση των επιτροπών κρίσης των Προέδρων των Ερευνητικών Κέντρων επί τη βάση αντικειμενικών και διαφανών διαδικασιών.
- Συμβάλλει στην καλλιέργεια κατάλληλου πλαισίου και νοοτροπίας για την ενδυνάμωση παραγωγικών και αποτελεσματικών συνεργασιών μεταξύ των ερευνητικών κέντρων, των ΑΕΙ, άλλων ερευνητικών φορέων και των επιχειρήσεων.
- Προωθεί τη διεθνή συνεργασία και συμβάλλει στη διαμόρφωση ισχυρών δεσμών μεταξύ της ελληνικής και της διεθνούς ερευνητικής κοινότητας, συμπεριλαμβανομένης και της Ελληνικής ερευνητικής κοινότητας της διασποράς.
- Ασκεί κάθε άλλη αρμοδιότητα που προβλέπεται από τον παρόντα νόμο ή του αναθέτει ο Υπουργός Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων.

Κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων του, το ΕΣΕΤΕΚ υποστηρίζεται επιστημονικά από τα **Τομεακά Επιστημονικά Συμβούλια (Τ.Ε.Σ.)**, τα οποία συγκροτούνται με απόφαση του Υπουργού Παιδείας Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων έπειτα από πρόταση του ΕΣΕΤΕΚ, λαμβάνοντας υπόψη τους στρατηγικούς τομείς προτεραιότητας που ορίζονται στο Ε.Σ.Π.Ε.Κ. καθώς και την ύπαρξη κρίσιμης μάζας ερευνητικής δραστηριότητας στη χώρα σε συγκεκριμένες θεματικές περιοχές.

3. Το Υπουργείο Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων δια της **Γενικής Γραμματείας Έρευνας και Τεχνολογίας** (Γ.Γ.Ε.Τ.).

Η **Γ.Γ.Ε.Τ.** είναι αρμόδια για την υλοποίηση της πολιτικής για την Έρευνα, την Τεχνολογική Ανάπτυξη και την Καινοτομία και την αποτίμηση των αποτελεσμάτων της. Ειδικότερα, στην αρμοδιότητα της Γ.Γ.Ε.Τ. ανήκουν:

- η υποστήριξη του ΕΣΕΤΕΚ στην κατάρτιση του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Έρευνας και Καινοτομίας (Ε.Σ.Π.Ε.Κ.)
- η προκήρυξη προγραμμάτων ΕΤΑΚ στο πλαίσιο του Ε.Σ.Π.Ε.Κ.
- η παροχή σύμφωνης γνώμης σε άλλους φορείς για την προκήρυξη προγραμμάτων και την εφαρμογή μέτρων πολιτικής ΕΤΑΚ στο πλαίσιο του Ε.Σ.Π.Ε.Κ.
- η μέριμνα για την κατάρτιση ενιαίας διαδικασίας αξιολόγησης των προτάσεων για έργα Ε.Τ.Α.Κ., μέσω ηλεκτρονικής πλατφόρμας, έπειτα από γνωμοδότηση του ΕΣΕΤΕΚ
- η αποτίμηση των προγραμμάτων Ε.Τ.Α.Κ στο πλαίσιο του Ε.Σ.Π.Ε.Κ και η ανατροφοδότηση του σχεδιασμού
- η παρακολούθηση του Ε.Σ.Π.Ε.Κ. και η μέριμνα για την αποτίμηση των αποτελεσμάτων του μέσω της σύνταξης ετήσιας έκθεσης προόδου και τελικής απολογιστικής έκθεσης για το Ε.Σ.Π.Ε.Κ.

- ο συντονισμός της λειτουργίας των Εμπειρογνομώνων Έρευνας και Καινοτομίας των Υπουργείων κατά την κατάρτιση προγραμμάτων, η ανάπτυξη και λειτουργία συστήματος παρακολούθησης δεικτών Ε.Τ.Α.Κ. σε εθνικό επίπεδο καθώς και η τήρηση βάσης δεδομένων έργων ΕΤΑΚ που χρηματοδοτούνται στο πλαίσιο του Ε.Σ.Π.Ε.Κ.
- η εποπτεία των ερευνητικών φορέων αρμοδιότητάς της σύμφωνα με τις κείμενες σχετικές διατάξεις
- η αξιολόγηση των ερευνητικών κέντρων
- ο συντονισμός της σύνταξης και υποβολής των προγραμματικών συμφωνιών με τα Ερευνητικά Κέντρα, η σχετική εισήγηση προς τον Υπουργό Π.Δ.Β.Μ.Θ. και η παρακολούθηση της εφαρμογής και των αποτελεσμάτων τους
- η έκφραση γνώμης στα άλλα υπουργεία ως προς τις προγραμματικές συμφωνίες που συνάπτουν με τα ερευνητικά κέντρα αρμοδιότητάς τους
- η υποστήριξη της εκπροσώπησης της χώρας για θέματα έρευνας και τεχνολογίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση και σε διεθνείς οργανισμούς. Με απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων έπειτα από γνωμοδότηση του ΕΣΕΤΕΚ, ορίζονται οι εκπρόσωποι της χώρας σε διεθνείς επιτροπές

4. Εμπειρογνώμονας ή Τμήμα Έρευνας και Καινοτομίας στα Υπουργεία

Πρόταση 1:

Με στόχο το συντονισμό της πολιτικής για την Έρευνα, Τεχνολογική Ανάπτυξη και Καινοτομία ορίζεται στα Υπουργεία Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας, Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, Πολιτισμού και Τουρισμού, Οικονομικών, Εθνικής Άμυνας, και Δικαιοσύνης **ορίζεται «Εμπειρογνώμονας Έρευνας και Καινοτομίας»**, ο οποίος έχει την ευθύνη του συντονισμού για τη σύνδεση των ερευνητικών και τεχνολογικών αναγκών του Υπουργείου με το Ε.Σ.Π.Ε.Κ., καθώς και τη διαμόρφωση ερευνητικών προγραμμάτων ή τη λήψη άλλων μέτρων σύμφωνα με τους στόχους του Ε.Σ.Π.Ε.Κ..

Ο «Εμπειρογνώμονας Έρευνας και Καινοτομίας» είναι επιστήμονας/κάτοχος διδακτορικού τίτλου ή μεταπτυχιακού διπλώματος, στέλεχος του δημόσιου και του ευρύτερου δημόσιου τομέα, με τεκμηριωμένη εμπειρία σε αντικείμενο σχετικό με τις αρμοδιότητες του Υπουργείου. Ορίζεται με κοινή απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Διά Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων και του καθ' ύλην αρμόδιου Υπουργού, κατόπιν ανοικτής διαδικασίας και σχετικής γνωμοδότησης του Ε.Σ.Ε.ΤΕ.Κ, και αποσπάται στη Γ.Γ.Ε.Τ., στην οποία και αναφέρεται, ενώ εδρεύει στην Επιτελική Δομή του αντίστοιχου Υπουργείου.

Με την ίδια διαδικασία, κατόπιν εισήγησης του καθ' ύλην αρμόδιου Υπουργού, μπορεί να οριστεί Εμπειρογνώμονας Έρευνας και Καινοτομίας και σε άλλα Υπουργεία.

Αρμοδιότητες του Εμπειρογνώμονα Έρευνας και Καινοτομίας είναι:

- Η εισήγηση για θέματα πολιτικής για την Έρευνα, Τεχνολογική Ανάπτυξη και Καινοτομία του Υπουργείου και η συμβολή στη διαμόρφωση του Ε.Σ.Π.Ε.Κ..
- Η κατάρτιση σε συνεργασία με τη Γ.Γ.Ε.Τ. του ετήσιου προϋπολογισμού προγραμμάτων που αφορούν δράσεις Ε.Τ.Α.Κ. του Υπουργείου στο πλαίσιο του Ε.Σ.Π.Ε.Κ.. Σε περίπτωση

απουσίας προϋπολογισμού προγραμμάτων απαιτείται χαρακτηρισμός των δαπανών που θα διατεθούν για δράσεις Ε.Τ.Α.Κ. για το επόμενο έτος και σχετική κοινοποίηση στην Γ.Γ.Ε.Τ..

- Ο έλεγχος της συμβολής των έργων που ανατίθενται από τα υπουργεία στην υλοποίηση των στόχων του Ε.Σ.Π.Ε.Κ..
- Η παρακολούθηση του έργου των ερευνητικών φορέων που υπάγονται στην αρμοδιότητα του Υπουργείου ιδίως όσον αφορά στην κατάρτιση και ετήσια αποτίμηση των προγραμματικών συμφωνιών.
- Η μέριμνα σε συνεργασία με την αρμόδια μονάδα του Υπουργείου για την ένταξη των εποπτευομένων από το Υπουργείο ερευνητικών φορέων στη διαδικασία αξιολόγησης όπως περιγράφεται η οποία συντονίζεται από τη Γ.Γ.Ε.Τ..
- Η συνεργασία με τις περιφέρειες της χώρας για θέματα Ε.Τ.Α.Κ. αρμοδιότητας του Υπουργείου.
- Η εισήγηση σχετικά με την εισαγωγή της καινοτομίας στις δημόσιες προμήθειες στο αντίστοιχο Υπουργείο.

Πρόταση 2:

Προβλέπεται **Τμήμα Έρευνας και Καινοτομίας**, το οποίο τοποθετείται στην Επιτελική Δομή του αντίστοιχου Υπουργείου και έχει ως αντικείμενο τη διαμόρφωση της πολιτικής του Υπουργείου για θέματα έρευνας και καινοτομίας ή γενικότερα θέματα στρατηγικής. Το Τμήμα στελεχώνεται με κατάλληλα εκπαιδευμένο προσωπικό της δημόσιας διοίκησης, Ερευνητές ή Καθηγητές Α.Ε.Ι. και έχει τις αρμοδιότητες που προβλέπονται για τον Εμπειρογνώμονα Έρευνας και Καινοτομίας.

B. ΕΘΝΙΚΟ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ (Ε.Σ.Π.Ε.Κ.)

Η βελτίωση της αποτελεσματικότητας της ΕΤΑΚ και η μεγιστοποίηση της συνεισφοράς της στην ανάπτυξη και ανταγωνιστικότητα της χώρας, με την δημιουργία/αξιοποίηση νέων καινοτομικών προϊόντων, υπηρεσιών και μεθόδων και την αύξηση της οικονομικής απόδοσης των διατιθέμενων πόρων, αποτελεί βασική επιλογή της Πολιτείας. Για το σκοπό αυτό καταρτίζεται το Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Έρευνας και Καινοτομίας (Ε.Σ.Π.Ε.Κ.), στο πλαίσιο του πολυετούς εθνικού και περιφερειακού στρατηγικού προγραμματισμού.

Οι ερευνητικές δραστηριότητες έχουν από τη φύση τους μακροχρόνια προοπτική και αποτελέσματα. Είναι κατά συνέπεια αναγκαίο να θεσμοθετηθεί ένα Πρόγραμμα-Πλαίσιο με πολυετή ορίζοντα. Ο πολυετής προγραμματισμός θα επιτρέψει την καλύτερη διαχείριση των πόρων, τη συγκέντρωση των προσπαθειών σε δράσεις εθνικής προτεραιότητας και την εξασφάλιση κανόνων διαφάνειας, αξιολόγησης και λογοδοσίας.

Το Ε.Σ.Π.Ε.Κ.:

- καλύπτει περίοδο πέντε ετών και διαμορφώνεται λαμβάνοντας υπόψη τις προτεραιότητες και τις ανάγκες του δημόσιου τομέα, τις ευρύτερες κοινωνικές ανάγκες της χώρας, το Ευρωπαϊκό πλαίσιο πολιτικής για την Ε.Τ.Α.Κ., το ύψος των διαθέσιμων και προβλεπόμενων πηγών δημόσιας χρηματοδότησης, τόσο από τον Τακτικό Προϋπολογισμό και το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων όσο και από Κοινοτικούς πόρους, καθώς και τις εκάστοτε διαμορφούμενες οικονομικές συνθήκες της χώρας με έμφαση στους τομείς που μπορούν να επωφεληθούν από την Έρευνα, Τεχνολογική Ανάπτυξη και Καινοτομία
- έχει το χαρακτήρα συνολικού προγράμματος – πλαισίου στο οποίο αποτυπώνονται οι στρατηγικοί στόχοι και οι προτεραιότητες πολιτικής για την Έρευνα, Τεχνολογική Ανάπτυξη και Καινοτομία σε συγκεκριμένους θεματικούς τομείς ή/και σε οριζόντιους άξονες ενίσχυσης της ΕΤΑΚ, όπως είναι η ενίσχυση του ανθρώπινου δυναμικού και των ερευνητικών υποδομών. Στο πλαίσιο αυτό καθορίζονται τα μέσα που απαιτούνται για την επίτευξη των στόχων του όπως νομοθετικές ή κανονιστικές ρυθμίσεις και προγράμματα, οι φορείς ή οι κατηγορίες φορέων που θα αναλάβουν την υλοποίηση τους, οι πόροι που προγραμματίζεται να διατεθούν και οι πηγές χρηματοδότησης, το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης, οι δείκτες και οι διαδικασίες παρακολούθησης και αποτίμησης του καθώς και οι όροι και οι διαδικασίες για την αναθεώρησή του
- καταρτίζεται με επιστημονική ευθύνη του ΕΣΕΤΕΚ και υποστήριξη της Γ.Γ.Ε.Τ. και τίθεται σε ανοικτή διαβούλευση με όλους τους εμπλεκόμενους ερευνητικούς και ακαδημαϊκούς φορείς, τον ιδιωτικό τομέα και τους ευρύτερους κοινωνικούς φορείς. Το Ε.Σ.Π.Ε.Κ. εγκρίνεται από τη Διυπουργική Επιτροπή για την Έρευνα, Τεχνολογία και Καινοτομία (Δ.Ε.Ε.ΤΕ.Κ.), έπειτα από σχετική εισήγηση του ΥΠΔΒΜΘ
- προβλέπει την ετήσια και σταθερή ενίσχυση της έρευνας, την ανάπτυξη όλων των επιστημονικών πεδίων, καθώς και την αποτελεσματική ανταπόκριση στη ζήτηση για τεχνολογική έρευνα και καινοτομία της οικονομίας, της διοίκησης και της κοινωνίας των πολιτών.

Στο πλαίσιο του Ε.Σ.Π.Ε.Κ. μπορούν να εκτελούνται

έργα και μελέτες για την προώθηση της έρευνας, της τεχνολογικής ανάπτυξης, της καινοτομίας ή/και για την προβολή και διάδοση των αποτελεσμάτων τους, για την ενίσχυση

του ανθρώπινου ερευνητικού δυναμικού ή για τη δημιουργία εθνικού δικτύου ερευνητικών υποδομών

από

δημόσιες υπηρεσίες, πάσης φύσεως και μορφής νομικά πρόσωπα του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα της ημεδαπής και της αλλοδαπής, καθώς και ενώσεις προσώπων και φυσικά πρόσωπα της ημεδαπής και της αλλοδαπής

με χρηματοδότηση

από δημόσιους πόρους του Υπουργείου Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, της Γ.Γ.Ε.Τ., άλλων Υπουργείων, των Περιφερειών, προερχόμενους από τον τακτικό προϋπολογισμό, το πρόγραμμα δημοσίων επενδύσεων, από κοινοτικούς πόρους, καθώς και από οποιαδήποτε άλλη πηγή.

Θεσμοθετείται ενιαία διαδικασία αξιολόγησης των προτάσεων που υποβάλλονται για χρηματοδότηση από δημόσιους πόρους, η οποία βασίζεται σε διεθνείς πρακτικές. Θεσμοθετείται επίσης η ενιαία καταγραφή και παρακολούθηση όλων των έργων Ε.Τ.Α.Κ που χρηματοδοτούνται από δημόσιους πόρους, με στόχο τον συντονισμό των ενεργειών, την απλούστευση των διαδικασιών και την αποφυγή επικαλύψεων.

Οι υποβαλλόμενες προτάσεις, στο πλαίσιο προκηρύξεων ανταγωνιστικών προγραμμάτων που εντάσσονται στο Ε.Σ.Π.Ε.Κ., αξιολογούνται με ενιαία διαδικασία, που καταρτίζεται με μέριμνα της ΓΓΕΤ και γνώμη του ΕΣΕΤΕΚ.

Τα αποτελέσματα και οι επιπτώσεις από την υλοποίηση του Ε.Σ.Π.Ε.Κ. αποτυπώνονται στις ετήσιες εκθέσεις προόδου και την πενταετή απολογιστική έκθεση που συντάσσονται με ευθύνη και συντονισμό της Γ.Γ.Ε.Τ.. Οι εκθέσεις υποβάλλονται στο ΕΣΕΤΕΚ, στη Δ.Ε.Ε.Τ.Ε.Κ. και στην αρμόδια επιτροπή της Βουλής για θέματα έρευνας, είναι δημοσίως προσβάσιμες και λαμβάνονται υπόψη για την αναθεώρηση ή/και τον σχεδιασμό των νέων στρατηγικών πλαισίων.

Το Ε.Σ.Π.Ε.Κ. μπορεί να αναθεωρείται ανάλογα με τις ανάγκες που προκύπτουν έπειτα από σχετική εισήγηση του Ε.Σ.Ε.Τ.Ε.Κ. ή ενός τουλάχιστον μέλους της Δ.Ε.Ε.Τ.Ε.Κ. και λαμβάνοντας υπόψη την ετήσια έκθεση προόδου του Ε.Σ.Π.Ε.Κ.. Το αναθεωρημένο Ε.Σ.Π.Ε.Κ. εγκρίνεται από τη Δ.Ε.Ε.Τ.Ε.Κ..

Για ερευνητές με εξαιρετική επίδοση σε θέματα έρευνας, τεχνολογίας και καινοτομίας που συμβάλλουν στην υλοποίηση των στόχων του Ε.Σ.Π.Ε.Κ. προβλέπονται χρηματικά βραβεία.

Γ. ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗ ΕΝΟΠΙΟΝΣΗ ΤΟΥ ΧΩΡΟΥ ΕΡΕΥΝΑΣ

Το ανθρώπινο δυναμικό και οι ερευνητικές υποδομές είναι βασικές συνιστώσες του Χώρου Έρευνας και καθοριστικής σημασίας για την ποιότητα των αποτελεσμάτων της. Δημιουργείται ένα ελκυστικότερο και πιο ευέλικτο θεσμικό περιβάλλον όπου προβλέπονται διευκολύνσεις και κίνητρα για την κινητικότητα των ερευνητών στους ερευνητικούς φορείς, δημόσιους και ιδιωτικούς, της ημεδαπής και αλλοδαπής. Οι ερευνητικές υποδομές των ερευνητικών Κέντρων και των ΑΕΙ καταγράφονται σε ενιαίο εθνικό Μητρώο διασφαλίζοντας καλύτερη αξιοποίηση των υφιστάμενων και ορθολογικό σχεδιασμό ανάπτυξης νέων υποδομών, στην κατεύθυνση της συμπληρωματικότητας και εξοικονόμησης πόρων.

Σύνδεση των Ερευνητικών Κέντρων με ΑΕΙ

Στους Ερευνητές Ε.Κ. που συμμετέχουν σε οργανωμένα δια-ιδρυματικά μεταπτυχιακά προγράμματα σπουδών στη βάση του προβλεπόμενου από το Ν4009/2011 για τα Α.Ε.Ι

πρωτοκόλλου συνεργασίας, απονέμεται από την οικεία Σχολή Μεταπτυχιακών Σπουδών ο τίτλος του «**Καθηγητή Έρευνας**». Ο Καθηγητής Έρευνας λαμβάνει τίτλο αντίστοιχο με την ερευνητική του βαθμίδα και παρέχει διδακτικό έργο σε μεταπτυχιακά προγράμματα ή/και επιβλέπει διδακτορικές διατριβές σε τομείς συναφείς με το επιστημονικό του πεδίο. Η κατοχή του τίτλου διαρκεί όσο και η συμμετοχή του στο μεταπτυχιακό πρόγραμμα.

Στους Καθηγητές Α.Ε.Ι. που παρέχουν ερευνητικό έργο σε ερευνητικά κέντρα απονέμεται ο τίτλος του «**Συνεργαζόμενου Καθηγητή**». Το ερευνητικό έργο που επιτελούν λαμβάνεται υπόψη για την επαγγελματική τους ανέλιξη.

Με στόχο την προσέλκυση νέου ερευνητικού δυναμικού από την Ελλάδα και το εξωτερικό, εισάγεται ο τίτλος του Επισκέπτη Ερευνητή σε αντιστοιχία με τον ομώνυμο τίτλο στα ΑΕΙ. Τα ερευνητικά κέντρα μπορούν να απασχολούν κατόχους διδακτορικού ως «**Επισκέπτες Ερευνητές**». Ο Επισκέπτης Ερευνητής παρέχει ερευνητικό έργο υπό την εποπτεία Ερευνητή του Ε.Κ. που σχετίζεται με τον προσανατολισμό του Ινστιτούτου του Ε.Κ. Ο τίτλος απονέμεται από το Δ.Σ. του Ε.Κ. μετά από θετική εισήγηση τριμελούς επιτροπής ερευνητών με σχετικό αντικείμενο, στην οποία δε συμμετέχει ο εποπτεύων ερευνητής. Ο τίτλος του Επισκέπτη Ερευνητή δεν συνεπάγεται αυτόματη εξέλιξη σε ερευνητικές βαθμίδες.

Δίνεται η δυνατότητα για από κοινού αξιοποίηση των υφιστάμενων **ερευνητικών υποδομών** των ΕΚ και των Α.Ε.Ι, μέσω της δημιουργίας δικτύων εργαστηρίων, ή μέσω εκπόνησης κοινών ερευνητικών προγραμμάτων στο πλαίσιο δράσεων του Ε.Σ.Π.Ε.Κ., όπως είναι οι Συμπράξεις Ινστιτούτων.

Συνεργασία Ερευνητικών Κέντρων και Επιχειρήσεων μέσα από την κινητικότητα Ερευνητών και Επιστημόνων

Με στόχο την ουσιαστική διασύνδεση της έρευνας με τον παραγωγικό ιστό της χώρας, ερευνητές των Ερευνητικών Κέντρων μπορούν να απασχοληθούν σε επιχειρήσεις. Η απασχόληση αυτή γίνεται στο πλαίσιο ειδικών συμφωνιών και μετά από απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του Ερευνητικού Κέντρου, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία και τον Εσωτερικό Κανονισμό των φορέων προέλευσης. Αντίστοιχα, διακεκριμένοι επιστήμονες που απασχολούνται στον ιδιωτικό ή στο δημόσιο τομέα θα μπορούν να καλούνται σε ερευνητικά κέντρα για συνεργασία μερικής απασχόλησης ή για να εκτελέσουν ειδικό ερευνητικό έργο, μετά από πρόσκληση του φορέα υποδοχής και τη σύμφωνη γνώμη του νόμιμου εκπροσώπου του φορέα στον οποίο απασχολούνται. Η απασχόλησή τους αυτή δεν θεωρείται κατοχή δεύτερης θέσης.

Προσέλκυση των ερευνητών της αλλοδαπής - Παράλληλη Απασχόληση Ερευνητών σε Ξένα Ερευνητικά Κέντρα

Ερευνητές που υπηρετούν σε Α.Ε.Ι. ή ερευνητικά κέντρα της **αλλοδαπής** όπως αυτά αναγνωρίζονται από το Διεπιστημονικό Οργανισμό Αναγνώρισης Τίτλων Ακαδημαϊκών και Πληροφόρησης (Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π.), και είναι καταξιωμένοι στο αντικείμενό τους, μπορούν να είναι υποψήφιοι και να εκλεγούν σε βαθμίδα ερευνητή, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα για τους ελληνικούς ερευνητικούς φορείς. Για τον διορισμό τους δεν είναι απαραίτητη η παραίτησή τους από τη θέση που κατέχουν στο εξωτερικό. Οι ερευνητές κατά το χρόνο απασχόλησής τους στο ελληνικό κέντρο έχουν όλα τα δικαιώματα και υποχρεώσεις των ερευνητών του κέντρου. Σε περίπτωση μη παραίτησής από τη θέση που κατέχουν στο εξωτερικό δεν μπορούν να συμμετάσχουν στα όργανα διοίκησης του Κέντρου.

Τη δυνατότητα διορισμού σε θέση ερευνητή της αλλοδαπής έχουν αντίστοιχα και ερευνητές των ελληνικών ερευνητικών κέντρων και ινστιτούτων, χωρίς να παραιτηθούν από τη θέση τους στο ελληνικό Ε.Κ.. Κατά το διάστημα της απασχόλησής τους στο ίδρυμα της αλλοδαπής λαμβάνουν άδεια άνευ αποδοχών από το κέντρο της ημεδαπής.

Εθνικές Ερευνητικές Υποδομές – Ανοικτή Πρόσβαση

Δημιουργείται στη Γ.Γ.Ε.Τ. του Υπουργείου Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, **Εθνικό Μητρώο Ερευνητικών Υποδομών** ερευνητικών φορέων και ΑΕΙ, το οποίο θα είναι δημοσίως προσβάσιμο και θα συγκεντρώνει στοιχεία σχετικά με το μέγεθος, την εμβέλεια (τοπική, περιφερειακή, εθνική, διεθνής), την ποιότητα εξοπλισμού, τη δυνατότητα δικτύωσης με άλλες αντίστοιχες υποδομές, την πρόσβαση σε αυτές, το συσχετιζόμενο θεματικό αντικείμενο καθώς και οποιοδήποτε άλλο στοιχείο κρίνεται σκόπιμο για την καλύτερη δυνατή αξιοποίησή τους από την ερευνητική κοινότητα. Τα κριτήρια για την ένταξη στο Εθνικό Μητρώο Ερευνητικών Υποδομών προσδιορίζονται με απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων.

Η δικτύωση, λειτουργική ενοποίηση και πρόσβαση των υφιστάμενων υποδομών οι οποίες θα ενταχθούν στις Εθνικές Ερευνητικές Υποδομές θα ρυθμιστεί με ΚΥΑ του Υπουργού Παιδείας Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων και του αρμόδιου Υπουργού.

Δίνεται η δυνατότητα στις εργαστηριακές και εν γένει ερευνητικές υποδομές των ερευνητικών φορέων, να διατίθενται σε «εξωτερικούς χρήστες». Οι υποδομές αυτές μπορούν να χρησιμοποιούνται και από ιδιωτικούς φορείς αποκλειστικά για τον έλεγχο της λειτουργικότητας και της απόδοσης πειραμάτων ή προτύπων, έναντι τιμήματος. Η σχετική απόφαση, οι διαδικασίες και ο τρόπος χρήσης του περιγράφεται στους κανονισμούς λειτουργίας των Ερευνητικών Κέντρων και των Α.Ε.Ι..

Τα Ερευνητικά Κέντρα και τα ΑΕΙ θα αναπτύξουν **αποθετήρια** το καθένα χωριστά ή ως καταμεμημένη υποδομή, δίνοντας ανοικτή πρόσβαση στις δημοσιεύσεις του ερευνητικού τους προσωπικού και θα δημιουργήσουν συστήματα διασύνδεσης με ανάλογες πρωτοβουλίες σε εθνικό και διεθνές επίπεδο.

Το ερευνητικό προσωπικό, του οποίου η έρευνα χρηματοδοτείται κυρίως με δημόσιους πόρους, είναι υποχρεωμένο να διαθέσει σε ψηφιακή μορφή όλο το δημοσιευμένο ή δεκτό προς δημοσίευση έργο του, ώστε να είναι δημόσια προσβάσιμη σε θεματικά αποθετήρια αναγνωρισμένα στο σχετικό επιστημονικό πεδίο ή σε ιδρυματικά αποθετήρια ανοικτής πρόσβασης. Με την πρόβλεψη αυτή η χώρα μας υιοθετεί την πολιτική της Ε.Ε για Ανοικτή πρόσβαση (Open Access Mandate) στα αποτελέσματα της έρευνας.

Δ. ΣΥΝΔΕΣΗ ΕΡΕΥΝΑΣ ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡΑΓΩΓΗ

Αξιοποίηση Ερευνητικών Αποτελεσμάτων

Η αξιοποίηση των αποτελεσμάτων της έρευνας αποτελεί τον καθοριστικό παράγοντα για την ανάπτυξη καινοτομιών. Με το παρόν σχέδιο Νόμου κωδικοποιούνται οι διατάξεις του Ν. 2741/99 σχετικά με τον τρόπο αξιοποίηση των ερευνητικών αποτελεσμάτων από τα ερευνητικά κέντρα και καθίσταται υποχρεωτική η πρόβλεψη για την κατοχύρωση των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας των ερευνητικών κέντρων. Επιπλέον, ο τρόπος με τον οποίο θα προβλέπεται η αξιοποίηση των αποτελεσμάτων που θα προκύψουν, θα αποτελεί και αντικείμενο της αξιολόγησης των προτάσεων που υποβάλλουν οι ακαδημαϊκοί και ερευνητικοί φορείς προκειμένου να χρηματοδοτηθούν από δημόσιους πόρους.

Η διαχείριση των θεμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας είναι μια διαδικασία που απαιτεί πόρους και τεχνογνωσία την οποία οι ερευνητικοί φορείς συχνά δεν μπορούν να διαθέσουν.

Τα ερευνητικά αποτελέσματα και η γνώση που παράγεται σε ερευνητικά κέντρα και εκπαιδευτικά ιδρύματα στην Ελλάδα και το εξωτερικό μπορούν να αξιοποιηθούν οικονομικά με διάφορους τρόπους, όπως ενδεικτικά:

- Εκχώρηση εμπορικής αξιοποίησης με τη διάθεση άδειας εμπορικής εκμετάλλευσης της γνώσης από τον φορέα παραγωγής γνώσης σε άλλο οργανισμό ή επιχείρηση οποιασδήποτε μορφής, έναντι τιμήματος που καθορίζεται με σύμβαση εκχώρησης.
- Εκχώρηση εμπορικής αξιοποίησης με αντάλλαγμα τη συμμετοχή του φορέα παραγωγής της γνώσης, με την ιδιότητα του μετόχου, σε από κοινού δραστηριότητα εμπορικής εκμετάλλευσης της γνώσης με άλλον προϋπάρχοντα οργανισμό ή επιχείρηση.
- Δημιουργία ανεξάρτητης τεχνολογικής επιχείρησης από τα φυσικά πρόσωπα που παρήγαγαν εμπορικά εκμεταλλεύσιμη γνώση, στην οποία συμμετέχει με την ιδιότητα του μετόχου ο φορέας στον οποίο παράχθηκε η γνώση, καθώς και τρίτα φυσικά ή νομικά πρόσωπα.

Στην Γ.Γ.Ε.Τ δημιουργείται Γραφείο Μεταφοράς Τεχνογνωσίας και Αξιοποίησης Ερευνητικών Αποτελεσμάτων των Ερευνητικών Κέντρων που μπορεί να συγκεντρώνει υπό ενιαία διαχείριση όλη την παραγόμενη Διανοητική Ιδιοκτησία. Το Γραφείο μπορεί να αναθέτει μετά από διαγωνισμό σε εξειδικευμένο φορέα (εγχώριο ή διεθνή) την υλοποίηση σχετικών δράσεων, όπως:

- Αξιολόγηση υφιστάμενων πατεντών
- Αξιολόγηση αιτήσεων και ανάληψη διεκπεραίωσης όλης της διαδικασίας
- Διερεύνηση αγοράς για ευκαιρίες, δυνατότητες και συνεργασίες
- Προσέγγιση υποψήφιων αγοραστών, επενδυτών

Σε κάθε περίπτωση τα Ερευνητικά Κέντρα οφείλουν να συμπεριλάβουν στους Εσωτερικούς Κανονισμούς τον τρόπο ρύθμισης των δικαιωμάτων \ διανοητικής ιδιοκτησίας που παρήχθη από απασχολούμενους σε αυτά ή/και με μέσα που ανήκουν σε αυτά. Οι ρυθμίσεις είναι σύμφωνες με το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο για τη διανοητική ιδιοκτησία και περιλαμβάνουν απαραίτητως συγκεκριμένες προβλέψεις για την προστασία της διανοητικής ιδιοκτησίας και των συνακόλουθων οικονομικών και άλλων δικαιωμάτων (α) των φυσικών προσώπων που παρήγαγαν την εκμεταλλεύσιμη γνώση, και (β) του Ερευνητικού Κέντρου στο οποίο

παράχθηκαν οι γνώσεις. Οι ερευνητικοί φορείς υποχρεούνται να ενημερώνουν τους απασχολούμενους σε αυτούς για τις ρυθμίσεις αυτές.

Οι προγραμματικές συμφωνίες των Ερευνητικών Κέντρων με το αρμόδιο εποπτεύον Υπουργείο, θα περιλαμβάνουν συγκεκριμένες δράσεις για την αξιοποίηση και διάχυση των αποτελεσμάτων της έρευνας.

Τα σχέδια αξιοποίησης των αναμενόμενων ερευνητικών αποτελεσμάτων θα αποτελούν βασικό κριτήριο αξιολόγησης των προτάσεων για ερευνητικά έργα, ή άλλων αντίστοιχων δράσεων που θα υποβάλλονται προς χρηματοδότηση στο πλαίσιο του Ε.Σ.Π.Ε.Κ.

Ε. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΩΝ ΚΕΝΤΡΩΝ

Η συστηματική, αντικειμενική και υψηλής ποιότητας αξιολόγηση αποτελεί αναγκαίο παράγοντα για την αναγνώριση και την προώθηση της αριστείας σε όλα τα επίπεδα του ερευνητικού ιστού της χώρας. Κάθε ερευνητικό κέντρο είναι υπεύθυνο για τη διασφάλιση και συνεχή βελτίωση της ποιότητας του ερευνητικού έργου του, καθώς και για την αποτελεσματική λειτουργία και απόδοση των υπηρεσιών του, σύμφωνα με τις διεθνείς πρακτικές.

Αρμόδια για την αξιολόγηση των Ερευνητικών Κέντρων και των Ινστιτούτων τους καθώς και των Κέντρων Έρευνας της Ακαδημίας Αθηνών είναι η Γ.Γ.Ε.Τ., η οποία συνεργάζεται για το σκοπό αυτό με το ΕΣΕΤΕΚ και την Α.Δ.Ι.Π.. Η Γ.Γ.Ε.Τ. συλλέγει ηλεκτρονικά τα απαραίτητα στοιχεία σε ετήσια βάση καθώς και τις τελικές Εκθέσεις αξιολόγησης.

Θα υπάρχει ηλεκτρονική διασύνδεση των Βάσεων των Αξιολογικών Δεδομένων της ΓΓΕΤ και της ΑΔΙΠ για την ενοποιημένη ανάλυση της αξιολόγησης του ενιαίου ερευνητικού χώρου.

Τα Ερευνητικά Κέντρα και τα Ινστιτούτα τους, αξιολογούνται με βάση δείκτες ποιότητας και αποτελεσματικότητας, σύμφωνα με τη διεθνή πρακτική, ανά τετραετία.

Η Αξιολόγηση κάθε Ινστιτούτου πραγματοποιείται από τριμελή επιτροπή εξωτερικών αξιολογητών. Η Εξωτερική Αξιολόγηση του Ερευνητικού Κέντρου, η οποία έπεται αυτής των Ινστιτούτων, πραγματοποιείται από πενταμελή Επιτροπή και λαμβάνει υπόψη τις Εξωτερικές Αξιολογήσεις των Ινστιτούτων που το απαρτίζουν. Σε περίπτωση που παρέλθουν περισσότερα από πέντε έτη χωρίς να πραγματοποιηθεί η ανωτέρω αξιολόγηση με ευθύνη του Ερευνητικού Κέντρου, αναστέλλεται κάθε μορφής δημόσια χρηματοδότησή του, μέχρι να υποβληθεί η έκθεση αξιολόγησης.

Τα Ερευνητικά Κέντρα και τα Ινστιτούτα τους υπόκεινται υποχρεωτικά σε εσωτερική αυτό-αξιολόγηση κάθε δύο έτη. Αντικείμενο της εσωτερικής αξιολόγησης είναι μεταξύ άλλων και η αξιολόγηση των Ερευνητών Α και Β, εφόσον οι τελευταίοι δεν υποβάλλουν αίτηση για εξέλιξη στη βαθμίδα Α. Τα κριτήρια και η διαδικασία εφαρμογής της αξιολόγησης ενσωματώνονται στον Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας του Ερευνητικού Κέντρου.

ΣΤ. ΟΡΓΑΝΩΣΗ, ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΕΠΟΠΤΕΙΑ ΤΩΝ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΩΝ ΚΕΝΤΡΩΝ

Πρόταση 1.: Τα προβλεπόμενα στο Μέρος Β καθώς και η διαδικασία αξιολόγησης του Μέρους Α αφορούν τα Ερευνητικά Κέντρα που εποπτεύονται από το ΥΠΔΒΜΘ, από τη ΓΓΕΤ καθώς και τα Ερευνητικά Κέντρα της Ακαδημίας Αθηνών.

Πρόταση 2.: Τα προβλεπόμενα στο Μέρος Β καθώς και η διαδικασία αξιολόγησης του Μέρους Α αφορούν τα Ερευνητικά Κέντρα που εποπτεύονται από το ΥΠΔΒΜΘ, από τη ΓΓΕΤ, τα Ερευνητικά Κέντρα της Ακαδημίας Αθηνών καθώς και ερευνητικούς φορείς που εποπτεύονται από άλλα Υπουργεία (για τους οποίους θα ληφθεί μέριμνα διαχωρισμού των ερευνητικών τους δραστηριοτήτων).

Ερευνητικά Κέντρα

Αποστολή των Ερευνητικών Κέντρων είναι η βασική ή/και εφαρμοσμένη έρευνα και η Καινοτομία, καθώς και η διάδοση και εφαρμογή των αποτελεσμάτων της έρευνας, μέσω των επιστημονικών δημοσιεύσεων και της οικονομικής και κοινωνικής αξιοποίησης των αποτελεσμάτων. Τα Ερευνητικά Κέντρα έχουν αντικείμενο που αναφέρεται σε μια ή περισσότερες περιοχές της επιστήμης ή/και της τεχνολογίας. Τα Κέντρα αυτά απαρτίζονται από Ερευνητικά Ινστιτούτα με αντικείμενο την παραγωγή γνώσης και την ανάπτυξη εφαρμογών.

Για τη σύσταση Ερευνητικών Κέντρων εφαρμόζεται μια διαδικασία επιτελικού σχεδιασμού που λαμβάνει υπόψη τις ανάγκες της χώρας στο πλαίσιο της αναπτυξιακής της στρατηγικής. Για το λόγο αυτό προβλέπεται εισήγηση του Εθνικού Συμβουλίου Έρευνας και Τεχνολογίας και σύμφωνη γνώμη της Διυπουργικής Επιτροπής για την Έρευνα, Τεχνολογία και Καινοτομία. Τα Ερευνητικά Κέντρα συστήνονται με Νόμο. Στο Νόμο προβλέπεται η έδρα και ο σκοπός των Ερευνητικών Κέντρων, τα επιστημονικά πεδία ενασχόλησής τους, τα Ινστιτούτα από τα οποία απαρτίζονται και ορίζεται το εποπτεύον Υπουργείο.

Με την ίδια διαδικασία είναι δυνατόν να συνιστώνται, ενοποιούνται, χωρίζονται, μεταφέρονται (ολικά ή μερικά), μετατρέπονται και καταργούνται Ερευνητικά Κέντρα και Ινστιτούτα και να ρυθμίζονται οι μεταξύ τους σχέσεις.

Εσωτερικοί Κανονισμοί Λειτουργίας των Ερευνητικών Κέντρων

Τα Ερευνητικά Κέντρα συντάσσουν Εσωτερικούς Κανονισμούς Λειτουργίας, οι οποίοι αποκτούν ειδικότερη σημασία δεδομένου ότι σε αυτούς περιγράφονται πλέον όλες οι λεπτομέρειες της εσωτερικής διάρθρωσης, οργάνωσης και λειτουργίας του κάθε Ερευνητικού Κέντρου. Πιο συγκεκριμένα, ρυθμίζονται τα θέματα οργάνωσης και λειτουργίας τους, ιδίως δε τα ειδικότερα θέματα αρμοδιοτήτων και λειτουργίας των οργάνων τους, οι ειδικότητες του κάθε φύσης προσωπικού, η εσωτερική δομή και λειτουργία των Ινστιτούτων, ο τρόπος και ο έλεγχος της κεντρικής οικονομικής διαχείρισης των πόρων, ο τρόπος ανάδειξης εσωτερικών μελών του Δ.Σ., η διάρθρωση σε Υπηρεσιακές Μονάδες του Ερευνητικού Κέντρου και των Ινστιτούτων του, ο τρόπος αξιολόγησης του Γενικού Διευθυντή, των Διευθυντών των Ινστιτούτων και των Ερευνητών Α' και Β', η λειτουργία των Επιστημονικών Συμβουλίων καθώς και η σύσταση και λειτουργία Γραφείου Εσωτερικού Ελέγχου.

Η Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας διαμορφώνει Πρότυπο Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας των Ερευνητικών Κέντρων, ο οποίος ισχύει για όλα τα Ερευνητικά Κέντρα έως ότου τεθούν σε ισχύ οι οικείοι κανονισμοί.

Οι Εσωτερικοί Κανονισμοί Λειτουργίας οφείλουν να συμπεριλάβουν τις αρχές που θα προδιαγραφούν στον Πρότυπο Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας σχετικά με θέματα ηθικής, δεοντολογίας, ασυμβίβαστου του προσωπικού, λογοκλοπής και παραποίησης βιογραφικού καθώς και προάσπισης του δημοσίου συμφέροντος μέσω των ερευνητικών δραστηριοτήτων του Ερευνητικού Κέντρου.

Ο Εσωτερικός Κανονισμός Λειτουργίας εγκρίνεται από το αρμόδιο υπουργείο που εποπτεύει το Ερευνητικό Κέντρο.

Εποπτεία Ερευνητικών Κέντρων

Στόχος του νέου Νόμου είναι να γίνει η εποπτεία των Κέντρων από το αρμόδιο Υπουργείο πιο επιτελική και να εστιάζεται στην παρακολούθηση των επιδόσεων του κάθε Κέντρου και όχι σε διαδικασίες καθημερινής διοίκησης.

Η εποπτεία συνίσταται σε παροχή κατευθύνσεων για την κατάρτιση των προγραμματικών συμφωνιών και σε παρακολούθηση και έλεγχο της τήρησης των προγραμματικών συμφωνιών καθώς και της εκτέλεσης των ετήσιων προϋπολογισμών των Ερευνητικών Κέντρων.

Η παρακολούθηση των επιδόσεων των Ερευνητικών Κέντρων γίνεται από τη Γ.Γ.Ε.Τ. με βάση τη διαδικασία αξιολόγησης του κάθε Κέντρου.

Μέσα στους τέσσερις πρώτους μήνες κάθε έτους γίνεται ο ετήσιος τακτικός έλεγχος της οικονομικής διαχείρισης του Ερευνητικού Κέντρου, του προηγούμενου έτους, από δύο Ορκωτούς Λογιστές με ευθύνη του Δ.Σ του Ερευνητικού Κέντρου. Ο Υπουργός μπορεί να διατάξει οποτεδήποτε έκτακτο έλεγχο οικονομικής διαχείρισης του Ερευνητικού Κέντρου. Οι δαπάνες του ελέγχου βαρύνουν το Ερευνητικό Κέντρο.

Όργανα Διοίκησης των Ερευνητικών Κέντρων

Για την αποτελεσματική διοίκηση κάθε ερευνητικού κέντρου απαιτείται ισχυρή διοίκηση χωρίς εσωτερικές ή εξωτερικές εξαρτήσεις, με προσήλωση στην μακροπρόθεσμη αναπτυξιακή στρατηγική του Κέντρου και αποτελεσματικούς μηχανισμούς λογοδοσίας. Στόχος της διαβούλευσης είναι να καθοριστεί η σύνθεση των διοικήσεων των Ερευνητικών Κέντρων καθώς και οι αρμοδιότητες των οργάνων διοίκησης με στόχο της αποτελεσματικότερης λειτουργίας τους, την ευθύνη και την κοινωνική λογοδοσία και αλληλεπίδραση. Τα όργανα διοίκησης των Ερευνητικών Κέντρων που προτείνονται είναι το **Διοικητικό Συμβούλιο, ο Πρόεδρος και ο Γενικός Διευθυντής.**

(οι διατάξεις που αφορούν τα όργανα διοίκησης δεν εφαρμόζονται στα Ερευνητικά Κέντρα της Ακαδημίας Αθηνών)

Η σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου: ευθύνη, ηγεσία, κοινωνική λογοδοσία και εξωστρέφεια, αξιοκρατία και αμεροληψία στις αποφάσεις.

Την ευθύνη σχετικά με την στρατηγική ανάπτυξη και διοίκηση του Κέντρου έχει το Διοικητικό Συμβούλιο. Η θητεία του Δ.Σ. είναι τετραετής.

Το Δ.Σ. μπορεί να απαρτίζεται από **7-9** μέλη αναλόγως του μεγέθους του Ερευνητικού Κέντρου, περιλαμβανομένου του Προέδρου. Στο Δ.Σ. του Ε.Κ. συμμετέχουν εσωτερικά και εξωτερικά μέλη, τα οποία είναι καταξιωμένα πρόσωπα της κοινωνίας και της οικονομίας. Την πλειοψηφία την κατέχουν τα εσωτερικά μέλη, τα οποία επιλέγουν τα εξωτερικά. Τα εσωτερικά μέλη απαρτίζονται από Διευθυντές των Ινστιτούτων και ερευνητές που αναδεικνύονται με

βάση κριτήρια επιστημονικής αριστείας. Τα τελικώς επιλεγέντα μέλη διορίζονται με απόφαση του εποπτεύοντος Υπουργού.

Η συμμετοχή των Διευθυντών στο Δ.Σ. μπορεί να είναι κυλιόμενη ανά διετία, με ανάλογη προσαρμογή της θητείας τους. Τα κριτήρια και οι διαδικασίες για την ανάδειξη των Διευθυντών των Ινστιτούτων και του ερευνητή που συμμετέχουν στο ΔΣ, καθορίζονται στον Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας του Κέντρου. Την ευθύνη της οργάνωσης της διαδικασίας ανάδειξης των εξωτερικών μελών του Δ.Σ. σε κάθε ερευνητικό κέντρο έχει τριμελής επιτροπή, αποτελούμενη από Ερευνητές Α του Κέντρου, οι οποίοι ορίζονται από το απερχόμενο Δ.Σ.. Προσόντα για την εκλογή εξωτερικού μέλους είναι η ευρεία αναγνώριση του υποψηφίου σε επιστημονικό αντικείμενο σχετικό με του Ερευνητικού Κέντρου, η διάκρισή του κατά περίπτωση στην επιχειρηματική, οικονομική ή κοινωνική ζωή σε τοπικό, εθνικό ή σε διεθνές επίπεδο καθώς και η γνώση και εμπειρία από θέση ευθύνης. Κωλύονται να εκλεγούν ως εξωτερικά μέλη πρόσωπα, τα οποία είχαν οποιαδήποτε οικονομική συναλλαγή με σκοπό το κέρδος με το Ερευνητικό Κέντρο την τελευταία πενταετία καθώς και πρόσωπα που κατέχουν δημόσια αξιώματα.

Το Δ.Σ. εκλέγει με ψηφοφορία, μεταξύ των Διευθυντών των Ινστιτούτων που είναι μέλη του Δ.Σ., έναν Αντιπρόεδρο, ο οποίος αναπληρώνει και αντικαθιστά τον Πρόεδρο σε περίπτωση απουσίας, κωλύματος ή έλλειψης αυτού.

Το Δ.Σ. αποφασίζει για όλα τα θέματα που αφορούν στη διοίκηση του Κέντρου με την απόλυτη πλειοψηφία των μελών του. Σε περίπτωση ισοψηφίας υπερισχύει η ψήφος του Προέδρου. Η εκτέλεση των αποφάσεων του Δ.Σ. γίνεται από το Γενικό Διευθυντή του Κέντρου. Σε περίπτωση απουσίας, κωλύματος ή έλλειψης αυτού, το Δ.Σ. αποφασίζει σχετικά με την αναπλήρωσή του.

Αρμοδιότητες του Δ.Σ.:

- Η χάραξη της στρατηγικής για την ανάπτυξη του Ερευνητικού Κέντρου σε τοπικό, εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο και τη διαμόρφωση της ιδιαίτερης φυσιογνωμίας του στο πλαίσιο της αποστολής και της πορείας του, λαμβάνοντας υπόψη το Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Έρευνας και Καινοτομίας
- Ο καθορισμός των κατευθύνσεων και των στόχων για την ανάπτυξη του Κέντρου, επί τη βάση των οποίων καταρτίζεται η προγραμματική συμφωνία
- Η γενική εποπτεία της λειτουργίας του Κέντρου σύμφωνα με τον Νόμο σύστασης του και τον Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας
- Η εισήγηση προς τον αρμόδιο Υπουργό για την έγκριση ή αναθεώρηση του Εσωτερικού Κανονισμού Λειτουργίας
- Η ανάληψη πρωτοβουλιών για τη σύνδεση του Κέντρου με την κοινωνία και την οικονομία, τη συμβολή του στην ανάπτυξη της χώρας, καθώς και τη συνεργασία με εκπαιδευτικά ή μορφωτικά ιδρύματα και επιστημονικούς, κοινωνικούς φορείς και επιχειρήσεις της ημεδαπής ή της αλλοδαπής
- Η έγκριση ύστερα από εισήγηση του Γενικού Διευθυντή του ετήσιου οικονομικού προϋπολογισμού, του ταμειακού προγραμματισμού και του ετήσιου οικονομικού απολογισμού του κέντρου
- Η έγκριση του ετήσιου προγραμματισμού και απολογισμού για την αξιοποίηση της περιουσίας του Κέντρου
- Η προκήρυξη των θέσεων των Διευθυντών των Ινστιτούτων

- Ο διορισμός των Διευθυντών των Ινστιτούτων και η παύση από τα καθήκοντά τους
- Η προκήρυξη θέσεων κάθε κατηγορίας προσωπικού, η πρόσληψη και προαγωγή των ερευνητών, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος
- Η συγκρότηση των ειδικών επιτροπών κριτών για την επιλογή των Διευθυντών Ινστιτούτων
- Η συγκρότηση των ειδικών επιτροπών κριτών για την πρόσληψη και εξέλιξη των ερευνητών
- Η κατανομή των πιστώσεων στις ερευνητικές και λοιπές δραστηριότητες του Κέντρου στο πλαίσιο της Προγραμματικής Συμφωνίας του Ε.Κ.
- Η άσκηση πειθαρχικής εξουσίας στο προσωπικό του Κέντρου, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις και τον Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας.
- κάθε άλλη αρμοδιότητα σχετική με τη διοίκηση του Κέντρου, η οποία δεν ανατίθεται σε άλλο όργανο. Με απόφαση του Δ.Σ. μπορεί να μεταβιβάζει στον Γενικό Διευθυντή του Κέντρου ορισμένες από τις αρμοδιότητες του.

Ο Πρόεδρος του Δ.Σ.

Την ευθύνη της διαμόρφωσης και εισήγησης της στρατηγικής ανάπτυξης και διοίκησης του Κέντρου έχει ο Πρόεδρος. Η θέση του Προέδρου Ερευνητικού Κέντρου προκηρύσσεται από τον εποπτεύοντα Υπουργό για τετραετή θητεία. Ο Πρόεδρος είναι επιστήμονας διεθνούς κύρους, ο οποίος έχει προσόντα αντίστοιχα Ερευνητή βαθμίδας Α΄ ή αντίστοιχης βαθμίδας Καθηγητή Α.Ε.Ι. ή αντίστοιχης βαθμίδας φορέα της αλλοδαπής. Ο Πρόεδρος έχει την ιθαγένεια χώρας μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης και γνωρίζει επαρκώς την Ελληνική γλώσσα, έχει διοικητική εμπειρία και αποδεδειγμένη πείρα στο μακροχρόνιο σχεδιασμό για την έρευνα και στην εξασφάλιση χρηματοδότησης, εμπειρία στη διαχείριση μειζόνων ερευνητικών προγραμμάτων. Διαθέτει ικανότητα να δημιουργεί καινοτόμο και δημιουργικό περιβάλλον εργασίας, ικανότητα επικοινωνίας και αποτελεί ως επαγγελματίας πρότυπο ανάπτυξης για τους άλλους. Κατά την ημέρα κατάθεσης της αίτησης δεν έχει συμπληρώσει το 63ο έτος της ηλικίας του.

Για την αξιολόγηση των υποψηφίων για τη θέση του Προέδρου συγκροτείται με απόφαση του εποπτεύοντος Υπουργού, ύστερα από εισήγηση του ΕΣΕΤΕΚ, ειδική επιτροπή κριτών, αποτελούμενη από 5 ή 7 επιστήμονες. Η ειδική επιτροπή κριτών υποβάλλει στον εποπτεύοντα Υπουργό πίνακα κατάταξης των υποψηφίων με αιτιολογημένη έκθεση. Ο Υπουργός με απόφασή του, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, διορίζει υποχρεωτικά ως Πρόεδρο του Ερευνητικού Κέντρου τον πρώτο υποψήφιο του σχετικού πίνακα.

Ο Πρόεδρος υπογράφει σύμβαση με το Ελληνικό Δημόσιο, εκπροσωπούμενο από τον εποπτεύοντα Υπουργό, στην οποία περιλαμβάνονται οι προγραμματικοί στόχοι της θητείας του. Η θητεία του Προέδρου μπορεί να ανανεωθεί για μία ακόμη πλήρη θητεία, ύστερα από ανοικτή προκήρυξη και αξιολόγηση. Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση της θητείας του ο Πρόεδρος, δικαιούται να καταλάβει θέση Ερευνητή Α στο οικείο Ερευνητικό Κέντρο.

Ο Πρόεδρος έχει τις ακόλουθες **αρμοδιότητες** και όσες άλλες προβλέπονται από τον ιδρυτικό νόμο του Ερευνητικού Κέντρου και του Εσωτερικού Κανονισμού Λειτουργίας του:

- προΐσταται του Δ.Σ. και εκπροσωπεί νόμιμα το Ερευνητικό Κέντρο ενώπιον διοικητικών και δικαστικών αρχών, καθώς και στις ιδιωτικού δικαίου σχέσεις του, υπογράφοντας τις κάθε είδους συμβάσεις με τρίτους

- καταρτίζει το σχέδιο της τετραετούς προγραμματικής συμφωνίας του ερευνητικού κέντρου, το οποίο εγκρίνεται από το Διοικητικό Συμβούλιο και υποβάλλεται στον αρμόδιο Υπουργό
- Συγκαλεί το Δ.Σ., καταρτίζει την ημερήσια διάταξη, προεδρεύει των εργασιών της και εισηγείται τα θέματα για τα οποία δεν έχει οριστεί ως εισηγητής ο Γενικός Διευθυντής.
- Εκδίδει τις πράξεις διορισμού του Γενικού Διευθυντή, των Διευθυντών Ινστιτούτων και του λοιπού προσωπικού του Κέντρου.
- Εισηγείται τον ετήσιο οικονομικό προϋπολογισμό, τον ταμειακό προγραμματισμό και τελικό οικονομικό απολογισμό του κέντρου, τους οποίους υποβάλλει προς έγκριση στο Δ.Σ..
- Μπορεί να μεταβιβάζει το δικαίωμα υπογραφής εγγράφων στον Γενικό Διευθυντή ή στους διευθυντές των Ινστιτούτων.
- Εποπτεύει το Γραφείο Εσωτερικού Ελέγχου που προβλέπεται από τον Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας.

Ο Γενικός Διευθυντής

Ο θεσμός του Γενικού Διευθυντή του ερευνητικού κέντρου έχει στόχο να απαλλάξει τον Πρόεδρο και το Δ.Σ από χρονοβόρες και γραφειοκρατικές λειτουργίες που συνεπάγεται η διοικητική και οικονομική διαχείριση του κέντρου. Ο Γενικός Διευθυντής επιλέγεται και διορίζεται από το Δ.Σ του Κέντρου έπειτα από ανοικτή προκήρυξη που απευθύνεται σε στελέχη του ιδιωτικού και δημόσιου τομέα. Στην τελευταία περίπτωση, λαμβάνει ισόχρονη άδεια άνευ αποδοχών, μετά τη λήξη της οποίας επιστρέφει στη θέση του.

Η θητεία των Γενικών Διευθυντών είναι πενταετής και ανανεώσιμη μία φορά μετά από ανοικτή προκήρυξη. Ο Γενικός Διευθυντής διαθέτει, μεταξύ άλλων, γνώσεις και πείρα διοίκησης, οικονομικού προγραμματισμού και διαχείρισης ανθρωπίνων πόρων. Απασχολείται με καθεστώς αποκλειστικής και πλήρους απασχόλησης.

Ο Γενικός Διευθυντής :

- Έχει την ευθύνη για την εύρυθμη λειτουργία του κέντρου και προΐσταται των οικονομικών και διοικητικών υπηρεσιών του ερευνητικού κέντρου.
- Εισηγείται στο Δ.Σ. για τη λήψη αποφάσεων.
- Εξασφαλίζει την υλοποίηση των αποφάσεων του Δ.Σ.
- Καταρτίζει σχέδιο του Εσωτερικού Κανονισμού Λειτουργίας και επιβλέπει την τήρηση του
- Καταρτίζει σχέδιο ετήσιου οικονομικού προϋπολογισμού κατόπιν εισηγήσεων των Διευθυντών των Ινστιτούτων, ταμειακού προγραμματισμού και τελικού οικονομικού απολογισμού του κέντρου, τους οποίους υποβάλλει στον Πρόεδρο του Ερευνητικού Κέντρου.
- Καταρτίζει και αναμορφώνει τον ετήσιο απολογισμό των δραστηριοτήτων και της εν γένει λειτουργίας του κέντρου, τον οποίο υποβάλλει στον Πρόεδρο του Κέντρου.
- Διοικεί το προσωπικό του Ερευνητικού Κέντρου. Διαχειρίζεται τις προσλήψεις, τη μισθοδοσία και λοιπά θέματα προσωπικού. Έχει κάθε άλλη αρμοδιότητα που του αναθέτει το Δ.Σ.

Ερευνητικά Ινστιτούτα

Με τον ιδρυτικό νόμο σύστασής τους, τα Ερευνητικά Κέντρα διαρθρώνονται σε Ινστιτούτα κατά τομέα επιστημονικής εξειδίκευσης ή και διεπιστημονικό τομέα που αντιστοιχεί σε περιοχή τεχνολογικών, οικονομικών και κοινωνικών θεμάτων. Τα Ινστιτούτα αποτελούν μονάδες των Ερευνητικών Κέντρων. Τα ειδικότερα θέματα και οι λεπτομέρειες της εσωτερικής δομής των Ινστιτούτων καθορίζονται στον Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας του Ερευνητικού Κέντρου.

Προϊστάμενος του Ινστιτούτου είναι ο Διευθυντής, Ερευνητής Βαθμίδας Α΄ ή Καθηγητής αντίστοιχης ακαδημαϊκής βαθμίδας ή αντίστοιχων προσόντων της αλλοδαπής.

Με το προτεινόμενο σχέδιο Νόμου, μεταβιβάζεται στο Διοικητικό Συμβούλιο η αρμοδιότητα της τοποθέτησης των Διευθυντών των Ινστιτούτων, έπειτα από ανοιχτή διαδικασία και επιλογή από ειδική επιτροπή κριτών. Για την αξιολόγηση των ενδιαφερομένων συγκροτείται με απόφαση του Δ.Σ. ειδική επιτροπή κριτών, αποτελούμενη από πέντε ή επτά επιστήμονες με τους αναπληρωτές τους. Τα μέλη της ειδικής επιτροπής κριτών επιλέγονται από το αρμόδιο Τ.Ε.Σ. έπειτα από σχετική εισήγηση του Δ.Σ. του Ερευνητικού Κέντρου. Κατά τη διαδικασία αυτή το ΤΕΣ μπορεί να προτείνει επιπλέον πρόσωπα. Η τελική πρόταση του ΤΕΣ είναι δεσμευτική για το Δ.Σ.. Η ειδική επιτροπή κριτών υποβάλλει στο Δ.Σ., πίνακα κατά τη σειρά αξιολόγησης των υποψηφίων με αιτιολογημένη έκθεση. Το Δ.Σ. διορίζει υποχρεωτικά τον πρώτο του σχετικού πίνακα.

Το Δ.Σ γίνεται πλέον το αποφασιστικό όργανο για την διάρθρωση, οργάνωση και λειτουργία του Ερευνητικού Κέντρου.

Ο Διευθυντής του Ινστιτούτου υπογράφει σύμβαση με το Δ.Σ. του Ερευνητικού Κέντρου σχετικά με τους στόχους της θητείας του.

Οι Διευθυντές των Ινστιτούτων διορίζονται με τετραετή θητεία που μπορεί να ανανεωθεί έως μία φορά μετά από ανοιχτή προκήρυξη. Οι αρμοδιότητες των Διευθυντών προσδιορίζονται από τον Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας του Ερευνητικού Κέντρου.

Ο Διευθυντής Ινστιτούτου μπορεί να παυθεί με απόφαση του Δ.Σ. για ανεπάρκεια στην εκτέλεση των καθηκόντων του. Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση της θητείας του, δικαιούται να καταλάβει θέση Ερευνητή Α΄ στο οικείο Ερευνητικό Κέντρο.

Επιστημονικά Συμβούλια Ερευνητικών Ινστιτούτων

Πρόταση 1:

Για την επιστημονική υποστήριξη του Ερευνητικού Ινστιτούτου αλλά και τη σύνδεση του με την οικονομία και την κοινωνία, σε κάθε Ερευνητικό Ινστιτούτο συνιστάται πενταμελές Επιστημονικό Συμβούλιο (Ε.Σ.), το οποίο απαρτίζεται από επιστήμονες διεθνούς κύρους από την Ελλάδα και το εξωτερικό. Τα μέλη του Ε.Σ. έχουν εμπειρία στο γνωστικό αντικείμενο του Ινστιτούτου. Η οργάνωση της λειτουργίας των Ε.Σ. προσδιορίζεται στον Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας του Ε.Κ..

Πρόταση 2

Το Επιστημονικό Συμβούλιο συνιστάται σε επίπεδο Ερευνητικού Κέντρου.

Z. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΤΩΝ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΩΝ ΚΕΝΤΡΩΝ

Πόροι των Ερευνητικών Κέντρων - Κατανομή της Δημόσιας Χρηματοδότησης στα Ερευνητικά Κέντρα

Τα Ερευνητικά Κέντρα έχουν αποφασιστικό ρόλο στην εφαρμογή της στρατηγικής για την ΕΤΑΚ της χώρας. Κάθε Κέντρο αποφασίζει τη στρατηγική της ανάπτυξής του, στο πλαίσιο του σχεδιασμού σε εθνικό επίπεδο των προτεραιοτήτων της ΕΤΑΚ αλλά και σύμφωνα με την ιδιαίτερη φυσιογνωμία και αποστολή του. Τα Ερευνητικά Κέντρα επιχορηγούνται από την πολιτεία στη βάση τετραετών προγραμματικών συμφωνιών που συνάπτουν με το αντίστοιχο εποπτεύον Υπουργείο.

Πόροι των ερευνητικών κέντρων και ινστιτούτων είναι κυρίως:

- Επιχορήγηση από τον τακτικό προϋπολογισμό του εποπτεύοντος Υπουργείου για την κάλυψη μέρους των εξόδων της λειτουργίας τους,
- Επιχορηγήσεις από το πρόγραμμα δημοσίων επενδύσεων
- Έσοδα από την εκμετάλλευση της υλικής και διανοητικής περιουσίας του ερευνητικού φορέα
- Έσοδα από την εκτέλεση ερευνητικών έργων για λογαριασμό τρίτων
- Χρηματοδότηση από ευρωπαϊκά ή άλλα διεθνή προγράμματα.
- Το σύνολο των πόρων του ερευνητικού κέντρου από κάθε πηγή χρηματοδότησης υπόκειται σε ενιαία οικονομική διαχείριση, οι δε αποφάσεις που αφορούν τη διαχείριση των πόρων λαμβάνονται από το Δ.Σ. Σε κάθε περίπτωση, οι πόροι ερευνητικών προγραμμάτων που προορίζονται για την κάλυψη έμμεσων λειτουργικών δαπανών υπόκεινται στη διαχείριση των κεντρικών οικονομικών υπηρεσιών των Ερευνητικών Κέντρων.

Οι **προγραμματικές συμφωνίες** των ΕΚ καταρτίζονται στο πλαίσιο του ΕΣΠΕΚ και περιλαμβάνουν τα εξής:

- Αντικείμενο και σκοπός του Ερευνητικού Κέντρου και των Ινστιτούτων αυτού. Η ιδιαίτερη φυσιογνωμία του Ε.Κ. και η συμβολή του στον ελληνικό και διεθνή χώρο έρευνας και καινοτομίας.
- Προσδιορισμός και προγραμματισμός των στόχων του Ε.Κ στο πλαίσιο της Εθνικής Στρατηγικής για την Ε.ΤΑ.Κ (ΕΣΠΕΚ). Οι στόχοι αυτοί αποτυπώνονται σε έργα, δράσεις και δραστηριότητες καθώς και δείκτες για την παρακολούθηση της υλοποίησής.
- Πρόβλεψη του τρόπου οικονομικής και κοινωνικής αξιοποίησης των αποτελεσμάτων του ερευνητικού έργου του Ε.Κ.
- Δράσεις προβολής του Ε.Κ. και της διάχυσης του ερευνητικού του έργου.
- Αποτίμηση των αποτελεσμάτων της προηγούμενης προγραμματικής περιόδου με ποσοτικούς και ποιοτικούς δείκτες.

Ως προς το οικονομικό σκέλος, οι προγραμματικές συμφωνίες κάθε Ερευνητικού Κέντρου εξειδικεύονται: α) στις λειτουργικές δαπάνες, β) στις επενδύσεις συμπεριλαμβανόμενου του κόστους συντήρησης μεγάλων υποδομών, γ) στις δαπάνες για το προσωπικό κάθε κατηγορίας και δ) στο υπόλοιπο προηγούμενων χρήσεων.

Οι κατευθύνσεις και οι στόχοι επί των οποίων βασίζονται οι προγραμματικές συμφωνίες, καθορίζονται από το Δ.Σ. του Ερευνητικού Κέντρου, ύστερα από γνώμη των Διευθυντών των επιμέρους Ινστιτούτων. Στη συνέχεια, το σχέδιο του προγραμματικού σχεδιασμού καταρτίζεται από τον Πρόεδρο του Ερευνητικού Κέντρου και εγκρίνεται από το Διοικητικό Συμβούλιο.

Η εισήγηση του Ερευνητικού Κέντρου για το σχέδιο της προγραμματικής συμφωνίας υποβάλλεται από τον Πρόεδρο του Ε.Κ. στο εποπτεύον Υπουργείο. Το σχέδιο κοινοποιείται στη Γ.Γ.Ε.Τ., η οποία καταθέτει γνώμη και σχετικές παρατηρήσεις προς το εποπτεύον Υπουργείο. Η προγραμματική συμφωνία υπογράφεται από τον εποπτεύοντα Υπουργό και τον Πρόεδρο του οικείου Ε.Κ..

Η προγραμματική συμφωνία μπορεί να αναθεωρείται με την ίδια διαδικασία έως και μία φορά ανά έτος.

Σε ετήσια βάση κάθε ερευνητικό κέντρο διαμορφώνει προϋπολογισμό για το επόμενο έτος με βάση τον τετραετή σχεδιασμό της προγραμματικής συμφωνίας. Ο ετήσιος προϋπολογισμός περιλαμβάνει τον απολογισμό του προηγούμενου έτους.

Το ύψος της ετήσιας δημόσιας χρηματοδότησης προσδιορίζεται από το οικείο Υπουργείο λαμβάνοντας υπόψη την προγραμματική συμφωνία, το βαθμό επίτευξης των ετήσιων στόχων που είχε θέσει το Ε.Κ, τον ετήσιο προϋπολογισμό του κέντρου, και κριτήρια όπως η μοναδικότητα του αντικειμένου του Ε.Κ., η γεωγραφική θέση του Ε.Κ., καθώς και το κόστος λειτουργίας και συντήρησης των μεγάλων ερευνητικών υποδομών.

Πρόσθετη χρηματοδότηση πέραν της προαναφερόμενης χρηματοδότησης κατανέμεται στα Ερευνητικά Κέντρα με βάση δείκτες ποιότητας και επιτευγμάτων κάθε Κέντρου. Οι δείκτες ποιότητας και επιτευγμάτων είναι, ιδίως, οι ακόλουθοι:

- αριθμός δημοσιεύσεων ανά Ερευνητή του Ε.Κ.
- αριθμός ετεροαναφορών ανά Ερευνητή
- εισροές ανά Ερευνητή που προέρχονται από διεθνή ανταγωνιστικά προγράμματα έρευνας της Ευρωπαϊκής Ένωσης και άλλων διεθνών οργανισμών
- αριθμός εγχώριων και διεθνών, διδακτορικών φοιτητών και μεταδιδακτορικών ερευνητών
- αριθμός διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, εγχώριων και διεθνών
- αριθμός ιδρυμένων εταιριών-τεχνοβλαστών
- αριθμός Ερευνητών που είναι μέλη σε εθνικές ή διεθνείς επιστημονικές ακαδημίες ή κατέχουν θέσεις στα κεντρικά όργανα διοίκησης διεθνών ακαδημαϊκών ή ερευνητικών οργανισμών ή διεθνών επιστημονικών εταιριών
- η πρόοδος σε σχέση με τις επισημάνσεις της προηγούμενης αξιολόγησης του Κέντρου
- έσοδα από πώληση προϊόντων και παροχή υπηρεσιών
- ποσά εισροών από ανταγωνιστικά ερευνητικά προγράμματα
- αποδοτικότητα διαχείρισης πρόσθετων, μη τακτικών εσόδων (π.χ. γενικά έξοδα ερευνητικών και αναπτυξιακών έργων)
- δημιουργηθείσες θέσεις απασχόλησης

Κάθε Κέντρο, στο πλαίσιο των προγραμματικών συμφωνιών, προτείνει στην Γ.Γ.Ε.Τ. τους δείκτες με βάση τους οποίους επιθυμεί να αξιολογηθεί. Μετά από εισήγηση της Γ.Γ.Ε.Τ., με απόφαση του Υπουργού Π.Δ.Β.Μ.Θ. καθορίζεται το ποσό της πρόσθετης χρηματοδότησης και η διαδικασία κατανομής του.

Κέντρα Ερευνητικής Αριστείας

Για την επιβράβευση και ουσιαστική υποστήριξη βέλτιστων πρακτικών ποιότητας και καινοτομίας καθώς και την ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ των φορέων του ενιαίου χώρου έρευνας, θεσμοθετούνται τα Κέντρα Ερευνητικής Αριστείας.

Αυτά αναδεικνύονται ύστερα από πρόσκληση υποβολής υποψηφιοτήτων προς τους δημόσιους ερευνητικούς και εκπαιδευτικούς (ΑΕΙ) φορείς και αξιολόγηση από ειδικές επιτροπές που συγκροτούνται με ευθύνη του ΕΣΕΤΕΚ. Τα Κέντρα Ερευνητικής Αριστείας ορίζονται με απόφαση του Υπουργού ΠΔΒΜΘ.

Κριτήρια για την ανάδειξη των Κέντρων Αριστείας είναι ιδίως η εξαιρετική ποιότητα και αποτελεσματικότητα του ερευνητικού έργου, ο βαθμός σύνδεσης της έρευνας με την παραγωγή, η αποτελεσματική δομή και οργάνωση της ερευνητικής δραστηριότητας και η συμμετοχή σε εθνικά, ευρωπαϊκά ή διεθνή δίκτυα και προγράμματα.

Τα κριτήρια αξιολόγησης των υποψηφιοτήτων, η διαδικασία ανάδειξης καθώς και οι όροι επιβράβευσης και διατήρησης του τίτλου εξειδικεύονται σε σχετική απόφαση του Υπουργού ΠΔΒΜΘ.

H. ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

Το προσωπικό των ερευνητικών κέντρων αποτελείται από το ερευνητικό και από το λοιπό διοικητικό και τεχνικό προσωπικό.

Ερευνητικό Προσωπικό

Οι βαθμίδες των ερευνητών περιορίζονται σε τρεις: τις Α, Β, Γ. Ειδικότερα, στη βαθμίδα Α αντιστοιχεί ο τίτλος Διευθυντής Ερευνών, στη βαθμίδα Β αντιστοιχεί ο τίτλος Κύριος Ερευνητής, στη βαθμίδα Γ αντιστοιχεί ο τίτλος Εντεταλμένος Ερευνητής. Οι ανωτέρω βαθμίδες αντιστοιχούν στις ακαδημαϊκές βαθμίδες, δηλαδή Καθηγητή, Αναπληρωτή Καθηγητή, Επίκουρου Καθηγητή.

Η παραμονή στις βαθμίδες Γ και Β επιμηκύνεται με στόχο να αποφευχθεί η συσσώρευση σε ανώτερες βαθμίδες.

Η πρόσληψη και η εξέλιξη του ερευνητικού προσωπικού γίνεται με ανοικτή διαδικασία.

Καταργείται ο θεσμός των Ε.Λ.Ε και δίνεται η δυνατότητα στους υπάρχοντες ΕΛΕ να κριθούν για τις βαθμίδες Β και Γ ερευνητή.

Πρόσληψη και Αποδοχές Ερευνητών

Οι ερευνητές της βαθμίδας Γ επιλέγονται με ανοικτή διαδικασία, ύστερα από προκήρυξη της θέσης και προσλαμβάνονται με σύμβαση ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου για τέσσερα έτη, η οποία μπορεί να ανανεωθεί για ίσο χρόνο έως μία φορά.

Για την εξέλιξή τους, οι ερευνητές Γ και Β βαθμίδας έχουν το δικαίωμα να ζητήσουν την προκήρυξη θέσης στην επόμενη βαθμίδα, ύστερα από παραμονή στη βαθμίδα που κατέχουν για έξι έτη για τον ερευνητή Γ και για τέσσερα έτη για τον ερευνητή Β. Στην περίπτωση αυτή η προκήρυξη της θέσης είναι υποχρεωτική. Το γνωστικό αντικείμενο της θέσης καθορίζεται στην προκήρυξη με βάση τις ανάγκες του ερευνητικού ινστιτούτου και το γνωστικό αντικείμενο του υποψηφίου που ζητά την εξέλιξη σε συνδυασμό με το συνολικό ερευνητικό έργο του όπως αυτό προβάλλεται στην αίτησή του. Αν οι ερευνητές Γ και οι ερευνητές Β δεν εξελιχθούν στην επόμενη βαθμίδα έχουν το δικαίωμα να ζητήσουν εκ νέου την προκήρυξη της θέσης μετά την παρέλευση δύο τουλάχιστον ετών από τη λήψη της απόφασης για τη μη εξέλιξή τους. Σε περίπτωση μη προαγωγής του, ο ερευνητής Γ αποχωρεί υποχρεωτικά με τη λήξη της σύμβασής του.

Οι ερευνητές της Α και Β βαθμίδας προσλαμβάνονται με καθεστώς ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου.

Ο ανώτατος αριθμός του ερευνητικού προσωπικού που μπορεί να προσληφθεί, καθώς και η νομική μορφή της απασχόλησής τους καθορίζεται με αποφάσεις του Δ.Σ. των ερευνητικών κέντρων, αφού ληφθούν υπόψη οι δυνατότητες του προϋπολογισμού.

Η ανάθεση συγκεκριμένου ερευνητικού έργου με συγκεκριμένη χρονική διάρκεια γίνεται είτε με σύμβαση ορισμένου χρόνου είτε με σύμβαση έργου. Η διαδικασία ανάθεσης καθορίζεται στον οικείο εσωτερικό κανονισμό με την επιφύλαξη των διατάξεων του Π.Δ. 164/2004.

Οι αποδοχές των ερευνητών βαθμίδων Α, Β και Γ των ερευνητικών κέντρων καθορίζονται κάθε φορά από σχετικό νόμο.

Ενθαρρύνεται η δημιουργία οικονομικών κινήτρων για το προσωπικό των Ε.Κ. με στόχο την προσέλκυση εξωτερικών χρηματοδοτήσεων. Η διαδικασία παροχής και το ύψος αυτών των κινήτρων καθορίζονται στον Εσωτερικό Κανονισμό του Ερευνητικού Κέντρου και παρουσιάζονται στην προγραμματική συμφωνία.

Επιτροπές Κρίσης Ερευνητών

Για την πρόσληψη Ερευνητών ή την κρίση για εξέλιξη σε βαθμίδα συγκροτείται με απόφαση του Δ.Σ. ειδική επιτροπή κριτών, αποτελούμενη από πέντε επιστήμονες με τους αναπληρωτές τους, με αναγνωρισμένο κύρος, επιστημονικό και ερευνητικό έργο στο ίδιο ή αν δεν υπάρχει, συναφές γνωστικό αντικείμενο με εκείνο της υπό πλήρωση θέσης ή του υπό εξέλιξη ερευνητή αντίστοιχα. Ρόλο εισηγητή χωρίς δικαίωμα ψήφου έχει ο Διευθυντής του αντίστοιχου Ινστιτούτου.

Τα μέλη της ειδικής επιτροπής κριτών επιλέγονται από το αρμόδιο Τ.Ε.Σ. έπειτα από σχετική εισήγηση του Διευθυντή του Ινστιτούτου. Κατά τη διαδικασία αυτή το ΤΕΣ μπορεί να προτείνει επιπλέον πρόσωπα. Η τελική πρόταση του ΤΕΣ είναι δεσμευτική για το Δ.Σ.

Τουλάχιστον τρία από τα μέλη των επιτροπών προέρχονται από εξωτερικούς κριτές, δύο εκ των οποίων είναι υποχρεωτικά καθηγητές Α.Ε.Ι ή Ερευνητές Βαθμίδας Α. Τα εξωτερικά και τα εσωτερικά μέλη της επιτροπής αναπληρώνονται από ίσο αριθμό εξωτερικών και εσωτερικών μελών, αντίστοιχα. Μέλη της ακαδημαϊκής και της ερευνητικής κοινότητας προκειμένου να συμμετέχουν σε επιτροπές αξιολόγησης πρέπει να έχουν βαθμό ανώτερο ή ίσο του αξιολογούμενου.

Τεχνικό, Διοικητικό και Βοηθητικό προσωπικό

Κάθε ερευνητικό κέντρο ανάλογα με τις ανάγκες και τον διαθέσιμο προϋπολογισμό του καθορίζει και τον ανώτατο αριθμό του τεχνικού, διοικητικού και βοηθητικού προσωπικού που μπορεί να προσληφθεί, καθώς και τη νομική μορφή της απασχόλησής τους. Η πρόσληψη του τεχνικού, διοικητικού και βοηθητικού προσωπικού με σχέση εξαρτημένης εργασίας αορίστου ή ορισμένου χρόνου γίνεται σύμφωνα με τις διατάξεις του εκάστοτε ισχύοντα νόμου.

Άλλα θέματα συγκρότησης επιτροπών - Ποσοστό Συμμετοχής των φύλων στη Στελέχωση των Εθνικών Οργάνων και των Επιτροπών Έρευνας και Τεχνολογίας

Ο αριθμός των Επιστημόνων για το Εθνικό Συμβούλιο Έρευνας, Τεχνολογίας και Καινοτομίας (ΕΣΕΤΕΚ), τα Τομεακά Επιστημονικά Συμβούλια (Τ.Ε.Σ.), τα Επιστημονικά Συμβούλια, τις Επιτροπές κριτών για την αξιολόγηση των ερευνητικών προτάσεων και την αποτίμηση ερευνητικών προγραμμάτων, τις Επιτροπές εμπειρογνομόνων για την αξιολόγηση ερευνητικών και τεχνολογικών φορέων και για οποιαδήποτε άλλη επιστημονική Επιτροπή συγκροτηθεί για τις ανάγκες της λειτουργίας του παρόντος νόμου, καθορίζεται με βάση την επιστημονική αριστεία και σύμφωνα με την εφαρμογή ποσόστωσης κατ' ελάχιστο 1/3 για το κάθε φύλο, βάσει του Άρθρου 116 του Συντάγματος, εφόσον οι υποψήφιοι διαθέτουν τα απαραίτητα προσόντα για την κάλυψη της σχετικής, κατά περίπτωση, θέσης.

Μεταβατικές Διατάξεις

Σε όλες τις περιπτώσεις αλλαγών σε ζητήματα που αφορούν το προσωπικό και τη λειτουργία των ερευνητικών κέντρων, θα προβλεφθούν μεταβατικές διατάξεις με στόχο την ομαλή μετάβαση στις νέες συνθήκες, οι οποίες θα τεθούν σε ξεχωριστή διαβούλευση.